

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Akersgata 59
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Deres ref.: Vår ref.207.19ØBE Dato: 14.01.14

Høring – Ny lov om karantene eller saksforbud ved overgang fra politisk stilling i departementet til andre stillinger mv og forslag til endringer i lov om statens tjenestemenn.

Vi viser til departementets høringsbrev av 07.10.2013.

Nedenfor følger Akademikernes synspunkter på de enkelte punktene i lovforslagene. Vi viser også til vårt hørings svar til NOU: 2012:12 Ventetid – et spørsmål om tillit.

Hovedpunkter i vår uttalelse er:

- ◆ Akademikerne er i hovedsak positive til å lovfeste retningslinjer i denne type saker. Dette arbeidet må sees i sammenheng med det arbeidet som har pågått i flere år for å lovfeste bruken av konkurranseklausuler.
- ◆ Akademikerne er svært negative til en lovhjemmel som tillater muligheten til å ilegge karantene som ikke er avtalt i arbeidskontrakt.
- ◆ Akademikerne mener politikere og statstjenestemann/embetsmenn må gis full lønnskompensasjon uten fradrag for den ulempe det er å utsette tiltredelse i stilling.
- ◆ Akademikerne støtter departementets avgjørelse om ikke å innføre et generelt forbud mot lobbyvirksomhet.

Ny lov om karantene mv. ved overgang fra politisk stilling i departementene til andre stillinger mv.

Til punkt: 2.1 Politikere

Akademikerne støtter å lovfeste et regelverk for politikere for overgang fra politisk stilling i departementene til andre stillinger. Det overordnede formålet er å styrke tilliten til det politiske systemet.

Til punkt: 2.1.1 Varslingsplikten

Vi stiller oss positive til utvidelsen av varslingsfristen og til at vurderingen av om, en konkret overgang kan utløse karantene eller saksforbud flyttes fra politikeren til Karanteneutvalget.

Til punkt: 2.1.2 Saksbehandlingsregler – frister mv.

Akademikerne er enig i at fristen for politikere til å be om fornyet vurdering av ilagt karantene eller saksforbud økes fra fire dager til en uke, og at Karanteneutvalgets frist for fornyet vurdering utvides fra fem dager til en uke. Karanteneutvalgets saksbehandlingstid mener vi bør ha en absolutt frist på to uker. Det bør ikke være mulig å ilegge sanksjoner etter denne fristen. Vi begrunner dette med at det er behov for en rask avklaring i slike spørsmål.

Akademikerne mener at aktuelle begrensninger/sanksjoner bør være karantene og/eller saksforbud. Saksforbud kan i enkelte tilfeller bli så omfattende at det i realiteten innebærer karantene, og i slike tilfeller bør karantene ilegges. Dette bør også fremgå av loven, og vi foreslår følgende bestemmelse i begge regelverkene:

” Hvis saksforbud innebærer at stillingsinnehaveren ikke kan utføre vesentlige deler av arbeidet, skal det ilegges karantene.”

Akademikerne støtter varigheten av karantene og saksforbud, på henholdsvis maksimalt seks måneder og ett år. Akademikerne støtter at en politiker ilagt karantene, gis kompensasjon som svarer til nettolønnen i den politiske stilling med feriepenger, og at staten dekker utgiftene til framtidig pensjon som ellers ville ha blitt opptjent i stillingen.

Akademikerne er derimot ikke enig i at det skal gjøres fradrag for lønn og godtgjøring som politikeren mottar i karantenetiden fra annen stilling, verv, eller virksomhet. Politikere må, på samme måte som øvrige arbeidstakere, få kompensert ulempen det er å måtte utsette tiltredelse i en annen stilling. Politikere er i en særstilling når det gjelder den stillingen de går fra, men rammes på samme måte som øvrige arbeidstakere når det gjelder begrensninger på muligheten til å tiltre annen stilling.

Til punkt: 2.1.3 Ansvar for ny arbeidsgiver mv.

Akademikerne er ikke enig i at arbeidsgiver skal ha en selvstendig plikt til å påse at Karanteneutvalgets avgjørelser blir fulgt. Akademikerne mener dette er et urimelig krav overfor ny arbeidsgiver, og at det vil hemme rekruttering og mobilitet av arbeidskraft mellom offentlig og privat sektor.

Når det gjelder overgang til annen departementsstilling (§12) foreslås det at departementet kan bestemme at politikeren ikke skal ha oppgaver som kommer i et direkte rådgivningsforhold til politisk ledelse. En slik lovfesting av arbeidsoppgavene er overflødig. Slike begrensninger kan besluttes av arbeidsgiver innenfor styringsretten dersom det er saklig grunn for det, og Akademikerne ser ikke noe behov for en lovfesting av arbeidsgivers styringsrett på dette området.

Til punkt: 2.1.4 Karanteneutvalgets sammensetning og krav til kompetanse

Utvalgets sammensetning dekker etter vår mening kravene til integritet og troverdighet, når det gjelder kvalifikasjoner og erfaringsgrunnlag.

ENDRINGER I LOV OM STATENS TJENESTEMENN

De regler som innføres om karantene mv for embets- og tjenestemenn må sees i sammenheng med de regler som gjelder for arbeidstakere generelt.

Til punkt: 2.2.1 Plikt til å følge karantenebestemmelsene

Akademikerne stiller seg svært negative til departementets forslag om å åpne for karantene i lov når dette ikke er nevnt i arbeidskontrakten. Dette vil være en betydelig og urimelig innstramning i forhold til gjeldende rett. I dag kan embets- og tjenestemenn kun ilegges karantene dersom dette er tatt inn som et vilkår i den

individuelle arbeidskontrakten. Departementets forslag på dette punkt er i liten grad forklart og begrunnet i høringsnotatet. Vi mener en slik alvorlig inngripen i relasjonen mellom arbeidsgiver og arbeidstaker må avklares når denne inngås. Dersom staten ensidig skal ha en lovhjemmel til å ilegge karantene, vil dette forsterke ubalansen i styrkeforholdet mellom partene. I den grad det er et problem at staten som arbeidsgiver ikke inkluderer dette punktet ved avtaleinngåelser, må dette – som i så fall er et ledelsesproblem – løses på andre måter. En konkurranseklausul kan innebære store konsekvenser for en arbeidstaker. Hvorvidt det er behov for en konkurranseklausul må være en del av de avklaringene partene gjør ved inngåelsen av et arbeidsforhold, eller i en gjensidig kommunikasjon underveis i arbeidsforholdet. Dette er også i tråd med regelverket for arbeidslivet for øvrig. Vi ser ikke grunnlag for andre regler for embets – og statstjenestemenn.

Til punkt: 2.2.3 Plikt til å ta andre arbeidsoppgaver i karanteneperiode

Akademikerne mener lovforslaget om adgang for arbeidsgiver til å endre oppgaver etter at tjenestemannen har tatt imot tilbud om stilling utenfor statsforvaltningen er overflødig. Det følger av arbeidsgivers styringsrett at det kan gjøres visse endringer dersom dette hviler på saklig grunnlag. Et slikt grunnlag vil typisk foreligge i disse tilfellene. Arbeidstaker vil dessuten trolig være villig til å avtale større endringer i oppsigelsestiden enn hva arbeidsgiver kan pålegge i kraft av styringsretten, dersom det påvirker arbeidsgivers behov for karantene og/ eller saksforbud. Akademikerne mener at en lovfesting av deler av arbeidsgivers styringsrett på dette området, lett vil kunne føre til at styringsretten utvides.

Annet

Kompensasjon

Akademikerne er ikke enig i at kompensasjon for karantenetid for embets- og tjenestemenn skal være begrenset til lønnen i den nye stillingen. Staten kompenserer arbeidstaker for ulempen det er å måtte utsette tiltredelse. Det vil være en tilfeldig og utilsiktet gevinst for staten dersom dette fører til at man sparer penger på tjenestemannen. I tillegg gir en slik regel retts tekniske utfordringer, den vil kunne være vanskelig å praktisere og den vil kunne skape tvister.

Konvensjonalbot

Akademikerne er uenig i at departementet skal kunne ilegge konvensjonalbot. Sanksjoner må undergis en domstolsbehandling med den rettsikkerhetsgarantien det innebærer.

Med vennlig hilsen
Akademikerne

Øyvind Berdal
Rådgiver